Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller 2026-09-30 – 2027-09-30:

Högsvedens förskola

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Varför Plan mot diskriminering och kränkande behandling? 3
Främja, förebygga och åtgärda: 3
Enhetens vision, ansvar samt delaktighet: 4
Kommunens övergripande rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar: 4
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera: 4
Utvärdering och analys av föregående års plan mot diskriminering och kränkande behandling: 5
Utvärdering och analys av föregående års kartläggningar och sammanställningar: 5
Främjande insatser: 6
Förebyggande åtgärder: 7
Prioriterade mål detta läsår: 8
Till dig som förälder: 8
Till dig som barn/elev: 9
Barn/elever och vårdnadshavares delaktighet: 9
Bilagor 10
1.1 Begrepp: 10
1.2 Diskrimineringsgrunderna: 11

VARFÖR PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING?

Enligt Skolverket och gällande lagstiftning: skollagen[1] och Diskrimineringslagen[2], ska huvudmannen årligen se till att det upprättas planer mot kränkande behandling, en för varje enskild verksamhet. Syftet med planen är att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska vara ”levande” i den meningen att den ständigt ska vara aktuell i verksamhetens dagliga arbete. Planen ska enligt Skolverkets rekommendationer innehålla:

- en översikt över de mål som verksamheten har satt upp för det förebyggande arbetet
- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar
- en redovisning av vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra under det kommande året
- en redovisning av hur åtgärderna i den föregående årsplanen har genomförts.

I planerna ska det anges vem som är ansvarig för att respektive åtgärd genomförs, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta är enhetens plan för detta läsår.

FRÄMJA, FÖREBYGGA OCH ÅTGÄRDA:

Vi arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande. Det är olika arbetssätt som ser till att alla barn/elever har en trygg vardag fri från kränkande behandling och diskriminering. De olika arbetssätten innebär:

- Främjande arbete handlar till exempel om att arbeta för att alla barn och elever är lika mycket värda, att vi bemöter varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Verksamheten identifierar och stärker de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Det främjande arbetet genomförs oavsett om det finns aktuella problem eller inte och riktar sig till alla barn/elever.
- Förebyggande arbete handlar om att hitta och förhindra risker för utsatthet, exempelvis platser eller situationer utomhus, vid skåpen och omklädningsrum. Arbetet utgår från konkreta behov eller riskområden som verksamheten har upptäckt eller synliggjort vid kartläggning.
- Åtgärdande arbete handlar om att agera: stoppa, utreda och åtgärda då barn/elever beter sig på ett sätt som får någon att bli ledsen eller må dåligt. Barn/elever ska veta att de ska vända sig till en vuxen för att få hjälp.

[1] Skollag (2010:800) | Sveriges riksdag (riksdagen.se) Främst kap 6.
[2] Diskrimineringslag (2008:567) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

ENHETENS VISION, ANSVAR SAMT DELAKTIGHET:

Vision: På vår förskola tar all personal aktivt avstånd från alla former av kränkande behandling och diskriminering. Alla ska känna sig trygga och bemötas med respekt för den man är.

Verksamheter som omfattas av planen: Högsvedens förskola

Ansvariga för planen: Rektor och samtliga pedagoger på förskolan.

Personalens delaktighet: Förskollärarna sammanställer Planen mot diskriminering och kränkande behandling. All personal ansvarar för att arbeta i vardagen med förebyggande och främjande åtgärder.

Förankring och implementering av planen: Rektor ansvarar för att personal, barn och vårdnadshavare känner till Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen är tillgänglig för alla då den finns på kommunens hemsida. Pedagogerna informerar om planen vid introduktion, utvecklingssamtal och informationsmöten.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR:

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via KBI/ Draftit. (Digitalt ärendehanteringssystem för att utreda diskriminering och kränkande behandling.)
- Rektor ansvarar för att ärendet utreds skyndsamt via Draftit.
- Rektor gör en anmälan till huvudmannen via Draftit.
- Barn och utbildningsförvaltningen redovisar kontinuerligt antal fall av diskriminering och kränkande behandling på Barn- och utbildningsnämnden. Årligen görs en aggregerad uppföljning av huvudman, både av enheternas Planer mot diskriminering och kränkande behandling, samt läsårets Draftit- sammanställning.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor.

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA:

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna

Alla som arbetar är skyldiga att ingripa vid konflikter mellan barn. Varje avdelning ansvarar för att se till att de anmälningar som behöver göras dokumenteras och förs in i Draftit inom skälig tid.
Närvarande pedagog utreder vad som har hänt och om det handlar om en misstänkt kränkning.
Vid misstänkt kränkning informerar pedagogen vårdnadshavare. Händelsen dokumenteras på kommunens intranät under länken ”Kränkningsanmälan barn/elev”. Vårdnadshavare uppmuntras att informera förskolan om barnet berättar om kränkningar.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING:

Vi behöver utveckla att hålla planen levande under hela året. Alla pedagoger följer dock ärendegång vid misstänkt kränkning och arbetar förebyggande med mindre gruppindelningar, värdegrundsarbetet är även starkt synligt på alla avdelningar.
TAKK- tecken och bildstöd har använts på ett tillfredställande sätt på alla avdelningar utifrån att göra alla barn inkluderande.

Målen som sattes upp i förra planen ser vi är övergripande och något som vi hela tiden strävar mot.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS KARTLÄGGNINGAR OCH SAMMANSTÄLLNINGAR:

På förskolan har ett stort arbete genomförts kring arbetet med kränkningar och diskriminering. Alla pedagoger har fått en genomgång i användandet av DraftIt. Detta har även inkluderat återkommande diskussioner kring ärendegången. Vi har också diskuterat vad en kränkning kan vara i förskolan, hur tolkar vi barnens handlande och agerande? Diskussioner har även förts kring dialog med vårdnadshavare och hur vi kan samlas runt ett barn från olika håll för att stötta när det är svårt och barnet kan ha ett utåtagerande beteende. Samverkan med hemmet är otroligt viktigt och något vi värdesätter. Vi måste hela tiden har fokuset på barnets bästa, oavsett om barnet är eller blir utsatt. Det förebyggande arbetet är givetvis en stor del i detta.
På Högsvedens förskola har under året 14 kränkningsanmälningar skett. Majoriteten har handlat om fysiska kränkningar medan ett mindre antal är psykosociala och verbala. Vi har diskuterat vikten av att dokumentera misstänkta kränkningar för att vi ska kunna se hur, var och när de sker. Fokuset är nödvändigtvis inte på det barn som utsätter eller blir utsatt utan vi tittar på vilka förutsättningar har barnet för att agera ”rätt”, finns det återkommande rum eller tidpunkter där kränkningar sket?
Utifrån detta gör vi sen tillsammans en analys för fortsatt arbete som går att ta del av i denna plan.

FRÄMJANDE INSATSER:

I Läroplanen för förskolan, Lpfö 18, kan man läsa att:

"Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas."

"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla
· förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
· förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
· respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna,
· sin identitet och känna trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin egen kroppsliga och personliga integritet,"

I en kreativ och tillåtande miljö skapas ett lustfyllt lärande. All personal inom förskolan tar ett aktivt avstånd till alla former av kränkande behandling och diskriminering. Alla som lämnar förskolan ska minnas sin tid på förskolan med glädje!

Som vuxna har vi en skyldighet att ingripa när vi ser en misstänkt kränkning! Om vi inte gör det, kan det tolkas som att vi accepterar beteendet!

Pedagogerna är goda förebilder gentemot varandra och mot barnen. De är delaktiga i barnens lek och delar medvetet upp sig inne i lokalerna och vid utevistelse, för att vara närvarande och på så sätt motverka och förhindra kränkningar.

Pedagogerna lägger stor vikt vid att vägleda och stärka barnen att lösa konflikter på egen hand; exempelvis genom att hjälpa barnen att sätta ord på känslor. Vi arbetar med att vara en bra kompis och att alla ska få känna att de lyckas och att de är en tillgång i gruppen. Stor vikt läggs även vid att lyfta positiva handlingar hos barnen och pedagogerna är uppmärksamma på misstänkta kränkningar som kan förekomma i leken såsom blickar och sårande ord. Barnens ord och känslor tas på största allvar. Vi bemöter barnen utifrån ett positivt och respektfullt förhållningssätt där alla barn får vara den de är och att deras åsikter respekteras och lyssnas på. Alla barn är olika och har olika behov.

Pedagogerna fördelar sig i lokalerna och/eller ute, beroende på var barnen befinner sig för att vara närvarande i lek och aktivitet. För att möjliggöra detta måste vi ibland avgränsa lekytan med syfte till att se alla barn.

Pedagogerna ser över sitt aktivitetsschema för att utbildningen ska fungera på bästa sätt.

Vi delar upp oss i mindre grupper så ofta vi kan för att kunna se och vara nära alla barn.

Vi utgår från barnens behov när vi är utomhus så att alla barn får det de behöver. Det kan vara att dela upp barnen i mindre grupper och fördela dessa över hela förskoleområdet och utanför. Vi kan exempelvis vara i den inhägnade skogen, skogen utanför, i lekparken, gå en promenad eller vara på de olika utegårdarna som finns på förskolan. Vi kan ta ut material inifrån att arbeta med eller låta barnen leka i de två uterummen där det finns lite andra sorters leksaker. När vi delar upp barnen i mindre grupper utifrån deras behov så blir det lättare att överblicka situationen och ingripa i tid så att konflikt och kränkning inte uppstår.

Pedagogerna använder sig av TAKK- tecken som stöd och bildstöd så att alla barn kan förstå och bli inkluderade.

På veckomöten och gemensamma avdelningsmöten lyfts och behandlas frågor kontinuerligt som rör barnens och personalens arbetsmiljö.

Verksamhetens aktiviteter planeras och utvärderas kontinuerligt i respektive avdelnings systematisk

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER:

Pedagogerna fördelar sig i lokalerna och/eller ute, beroende på var barnen befinner sig för att vara närvarande i lek och aktivitet.

För att möjliggöra detta måste vi ibland avgränsa lekytan med syfte till att se alla barn. Pedagogerna ser över sin struktur för att alla ska veta vad de ska göra och vart de ska vara för att utbildningen ska fungera på bästa sätt. Vi delar upp oss i mindre grupper så ofta vi kan för att kunna se och vara nära alla barn. Vi utgår från barnens behov så att alla barn får det de behöver. Utomhus kan det vara att dela upp barnen i mindre grupper och fördela dessa över hela förskoleområdet och utanför. Vi kan exempelvis vara i den inhägnade skogen, skogen utanför, i lekparken, gå en promenad eller vara på de olika utegårdarna som finns på förskolan. Vi kan ta ut material inifrån att arbeta med eller låta barnen leka i de två uterummen där det finns lite andra sorters leksaker. När vi delar upp barnen i mindre grupper utifrån deras behov så blir det lättare att överblicka situationen och ingripa i tid så att konflikt och kränkning inte uppstår.

Pedagogerna använder sig av TAKK- tecken som stöd och bildstöd så att alla barn kan förstå, bli förstådda och få möjlighet till att bli inkluderade.
Vi eftersträvar en rak och ärlig kommunikation med vårdnadshavare för att bygga tillit mellan hem och förskola.

På veckomöten och gemensamma avdelningsmöten lyfts och behandlas frågor kontinuerligt som rör barnens och personalens arbetsmiljö. Verksamhetens aktiviteter planeras och utvärderas kontinuerligt i respektive avdelnings systematiska kvalitetsarbete.

PRIORITERADE MÅL DETTA LÄSÅR:

Mål	**Åtgärder/insatser** **Hur ser vi mätbara/märkbara resultat?**	**Ansvarig**	**När ska arbetet vara klart?**
På vår förskola ska alla känna sig trygga, såväl barn som vuxna, de ska bemötas och behandlas med respekt för den de är.	Löpande diskussioner och avstämning på APT, Veckomöten och Avdelningsmöten. Observation av barnen.	Pedagoger och rektor	Pågår hela läsåret
På vår förskola ska alla ha ett trevligt bemötande mot varandra, såväl barn som vuxna, vi ska arbeta med att vara en bra kompis och alltid inta ett positivt förhållningssätt.	Löpande diskussioner och avstämning på APT, Veckomöten och Avdelningsmöten. Observation av barnen.	Pedagoger och rektor	Pågår hela läsåret
På vår förskola ska alla verka för att utveckla sin förmåga till empati och omtanke, såväl barn som vuxna, och därmed skapa en gemenskap där alla är inkluderade.	Löpande diskussioner och avstämning på APT, Veckomöten och Avdelningsmöten. Observation av barnen.	Pedagoger och rektor	Pågår hela läsåret

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

TILL DIG SOM BARN/ELEV:

En kränkning är när du blivit så illa behandlad att du känner dig ledsen, sårad eller mindre värd. En kränkande handling är en handling som du inte har bett om ska ske, det kan till exempel vara att någon slår dig, säger något elakt till dig, fryser ut dig, inte låter dig vara med eller är elak mot dig över nätet. Om du känner dig kränkt, ledsen eller sårad eller ser någon annan som är utsatt, berätta så snart som möjligt för en vuxen på skolan eller hemma.

BARN/ELEVER OCH VÅRDNADSHAVARES DELAKTIGHET:

Barn/elever är delaktiga i och med att vi på olika sätt arbetar med värdegrund genom bland annat litteratur/konfliktlösning och förhållningssätt. Barnen är med och skapar ett relationsmaterial som kompissolen eller kompisstacken där barnen själva aktivt är med och deltar i framtagningen av innehåll.

Vårdnadshavare är delaktiga genom att de informeras om hur vi arbetar med plan mot kränkande behandling på informationsmöte för vårdshavare samt på V-klass. En stor del av information och samverkan sker också vid hämtning och lämning av barnen på förskolan.

BILAGOR

1.1 BEGREPP:

Diskriminering
En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering
Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering
Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet
Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier
Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier
Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera
Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling
I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att ”Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person”. I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering

enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet ”kränkningar” för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för diskriminering. När begreppet ”kränkande behandling” används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.[3]

1.2 DISKRIMINERINGSGRUNDERNA:

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.

Källa för diskrimineringsgrunderna: [4]

[3] Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

[4] Diskrimineringsgrunder - vad är det? | DO 2025-11-04